

Interparlementaire Unie
Belgische Groep

Verslag van de 145ste Assemblee van de Interparlementaire Unie (Kigali, Rwanda, 11-15 oktober 2022)

Algemeen debat over het thema "Gendergelijkheid en genderbewuste parlementen: drijvende krachten achter verandering voor een veerkrachtigere en vreedzamere wereld"

In zijn toespraak wil de voorzitter van de Belgische Groep van de IPU, de heer Samuel Cogolati (Ecolo-Groen), allereerst de moed erkennen van alle meisjes en vrouwen over de hele wereld die zijn mishandeld, vervolgd en gedood omdat ze gewoon probeerden te zijn wie ze zijn.

Hij denkt in dit verband aan :

- de dood van Mahsa Amini tijdens ze werd vastgehouden door de Iraanse "zedenpolitie";

- Anna, die 50 jaar oud was toen ze 70 km ten westen van Kiev door Russische soldaten werd verkracht;

- vrouwenrechtenactivisten in Afghanistan die de confrontatie durven aangaan met het geweld van de Taliban om hun recht om naar school te gaan te verdedigen.

Hij voegt eraan toe dat, zelfs vredestijd, de vernietiging door het Amerikaanse Hooggerechtshof van het reeds lang bestaande grondwettelijke recht op abortus aantoont hoe snel de vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid teniet kan worden gedaan, en hoe belangrijk het dus is daarvoor te blijven vechten.

Hij benadrukt dat in deze strijd voor gelijkheid de rol van de parlementen centraal staat en wijst op enkele recente vorderingen in België, het tweede land ter wereld dat in 2003 het homohuwelijk heeft geofficialiseerd.

Hij is er hij trots op dat:

- zowel rechtse als linkse partijen in hetzelfde jaar voor een antidiscriminatiewet hebben gestemd;

- adoptie voor homokoppels is toegestaan sinds 2006;

- medisch begeleide voortplanting voor lesbische vrouwen nooit verboden is geweest;

- iedereen de mogelijkheid heeft zijn of haar geslacht en voornaam te veranderen door dit eenvoudigweg aan te geven bij de gemeente.

Hij voegt eraan toe dat net voor de zomer een federaal plan voor een LGBTQI+-vriendelijk België is aangenomen, dat meer dan 130 maatregelen van verschillende ministers bevat en tot doel heeft de LGBTQI+-gemeenschap te beschermen en te valoriseren op zo veel mogelijk domeinen: gezondheid, justitie, asiel en migratie, buitenlandse zaken, enz. Dit plan omvat de doelstelling om bekeringstherapieën te verbieden evenals belangrijk maatregelen op het vlak van de rechten van intersekse kinderen.

De voorzitter legt uit dat België gratis toegang biedt tot contraceptie en de morning-afterpil voor personen onder de 25 jaar en voortdurend werkt aan een nog inclusievere toegang. Buiten zijn grenzen wil België ook andere landen steunen in deze strijd:

- in Oekraïne wordt 2,5 miljoen euro toegewezen aan het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA) en het Wereldfonds voor overlevenden om medische zorg en psychologische en juridische bijstand te verlenen aan overlevenden van seksueel geweld in Oekraïne.

- als reactie op de dood van zwangere vrouwen in Polen heeft België bijzondere financiële steun verleend aan het Poolse collectief "Abortus zonder grenzen" om Poolse vrouwen in nood in staat te stellen buiten Polen te reizen (bijvoorbeeld naar België) voor een abortus in veilige en gezonde omstandigheden.

Als parlamentslid voelt hij zich ook verplicht het belang te benadrukken van de vertegenwoordiging van vrouwen in de politiek, maar ook in raden van bestuur in de private en publieke sector. Hij benadrukt dat het voorbeeld van België aantoont dat quota werken.

Het percentage vrouwen dat in Belgische politieke assemblees wordt verkozen neemt voortdurend toe en bedraagt nu 43,8% en er wordt alles aan gedaan om in 2030 pariteit te bereiken. Hij voegt hieraan toe dat er momenteel twee vrouwen aan het hoofd van onze assemblees staan en dat de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers de eerste vrouw is die deze functie bekleedt, bijna 200 jaar na de oprichting van België.

De heer Cogolati deelt mee dat hij helaas moet toegeven dat nog niet alles rozegeur en maneschijn is en dat België op het moment van zijn toespraak al 17 gevallen van feminicide heeft. De oprichting van opvangcentra en politieke acties ten behoeve van de slachtoffers van gendergerelateerd geweld lijken dus meer dan ooit noodzakelijk!

De heer Cogolati roept vervolgens mannen op om het woord te nemen over gendergelijkheid en laat weten dat hij weigert te geloven dat de strijd voor gelijkheid alleen een vrouwenkwestie is... Volgens hem zal er zonder de wil en de overtuiging van mannen geen echte emancipatie of gelijkheid zijn. Mannelijke parlementsleden moeten bondgenoten zijn voor gendergelijkheid en de verdediging van de LGBTQI+-gemeenschap, want gelijkheid is een strijd van iedereen voor iedereen.

Om te besluiten benadrukt hij het belang van intersectionaliteit omdat de strijd tegen ongelijkheid niet los kan worden gezien van de strijd tegen andere vormen van discriminatie (zoals racisme). Hij is van mening dat het voor de aanpak van gendergelijkheid en de verdediging van de rechten van de LGBTQI+-gemeenschap van cruciaal belang is niet in hokjes te werken, maar te beseffen dat discriminaties meerdere vormen aannemen en elkaar overlappen. Volgens de heer Cogolati is gendergelijkheid voor iedereen:

- mensen van alle religieuze overtuigingen,
- mensen met een handicap,
- mensen met een immigrantieachtergrond...

Aldus is gelijkheid een belofte voor iedereen in de wereld!

Vaste Commissie voor Aangelegenheden van de Verenigde Naties

De Vaste Commissie voor Aangelegenheden van de Verenigde Naties (VN) heeft tijdens haar vergadering van 12 oktober 2022 de reactie van de VN op de toenemende honger en hongersnood besproken.

Honger en hongersnood nemen wereldwijd toe als gevolg van toenemende conflicten, de op hol geslagen klimaatverandering en de economische gevolgen van de COVID-19 pandemie. Van de 811 miljoen mensen die elke dag met honger naar bed gaan, is het aantal mensen met extreme voedselonzeekerheid de afgelopen jaren meer dan verdubbeld, van 135 miljoen tot 276 miljoen, terwijl het aantal mensen in hongersnood is gestegen tot 49 miljoen.

Het Wereldvoedselprogramma (WVP) loopt voorop bij de humanitaire inspanningen om voedsel te verstrekken aan mensen in nood.

In dit verband kon de heer Andries Gryffroy (Senaat, N-VA) twee projecten van het WVP in Rwanda bezoeken.

Het eerste project was de KOABIGA-coöperatieve in het Gasabo-district met 980 boeren waaronder 580 vrouwen. Hun belangrijkste gewassen zijn maïs en groenten. Het WVP steunt deze coöperatieve door financiële steun te verlenen en vooral door de boeren in staat te stellen hun productie te verhogen en beter te onderhandelen over hun contracten. Deze steun zorgt voor stabiliteit en voorspelbaarheid voor de coöperatieve.

Een ander belangrijk initiatief om ondervoeding in Rwanda uit te roeien is het schoolvoedingsprogramma van het WVP in Rwanda (*Home Grown School Feeding*¹). Meer dan een derde van de Rwandese kinderen onder de vijf jaar is chronisch ondervoed. Het programma heeft tot doel schoolkinderen voedzame en gevarieerde dagelijkse maaltijden te verstrekken en de plaatselijke economie te verrijken. Dagelijks worden warme maaltijden verstrekt aan meer dan 85.000 leerlingen in 104 basisscholen. Dit is bijzonder belangrijk omdat de schoolmaaltijd voor veel leerlingen vaak de enige regelmatige, voedzame maaltijd is.

De vijf voordelen van het lokale schoolvoedingsinitiatief zijn: betere voeding voor de leerlingen; betere hygiëne door de installatie van regenwateropvangreservoirs en de aansluiting daarvan op handenwasstations; verhoging van de aanwezigheid op school en dus betere geletterdheid; het aanleren van tuiniertechnieken (een moestuin in elke school) en kookvaardigheden en gewasdiversificatie door de donatie van zaailingen zodat ook de ouders aan het programma deelnemen.

¹ <https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000106253/download/>

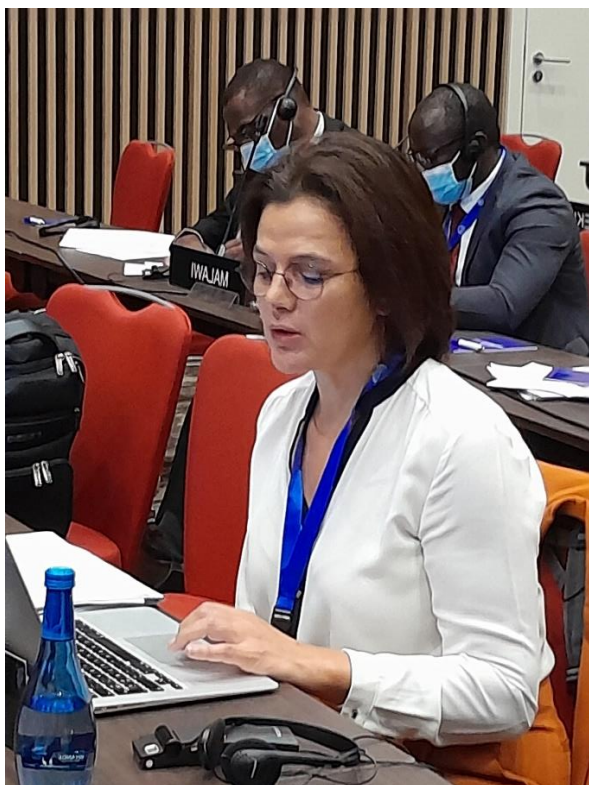

Beide projecten zorgen voor betrouwbare en voedzame voedselbronnen voor een aanzienlijk deel van de bevolking.

Commissie Democratie en Mensenrechten - Ontwerpresolutie over migratie - Amendementen van de Belgische delegatie

Mevrouw Nahima Lanjri (volksvertegenwoordigster, CD&V) en de heer Bert Anciaux (senator, Vooruit) namen deel aan de bespreking van de resolutie over "De parlementaire impuls voor lokale en regionale ontwikkeling in landen met een hoge internationale migratiegraad en voor de stopzetting van alle vormen van mensenhandel en schendingen van de mensenrechten, met inbegrip van die welke door staten worden gesponsord".

Volgens de Belgische delegatie werd in de resolutie een onvoldoende duidelijk en te beperkt verband gelegd tussen "politieke doelstellingen" en "uitbuiting" van migranten en wordt economische uitbuiting in de tekst te veel verwaarloosd. Mevrouw Nahima Lanjri legde uit dat kwetsbare mensen ook om economische en financiële redenen kunnen worden uitgebuit. Zij gaf het voorbeeld van de uitbuiting van mensen op de arbeidsmarkt in verschillende sectoren zoals de bouw, maar ook in de prostitutie. Het eerste amendement van de Belgische delegatie om deze tekortkoming aan te pakken werd aangenomen.

De delegatie was ook van mening dat de resolutie lijkt te suggereren dat migranten altijd slachtoffers zijn die gedwongen worden te migreren, terwijl migranten ook om positieve redenen kunnen migreren, bijvoorbeeld om te studeren, te werken of zich bij hun familie te voegen. De delegatie wilde de tekst in die zin nuanceren door middel van een tweede amendement, dat eveneens werd aangenomen.

In de tekst wordt opgeroepen tot uitbreiding van de legale migratiekanalen om arbeidsmobiliteit en beroepsopleiding, gezinshereniging en migratie om redenen zoals gewapende conflicten, gendergerelateerd geweld, natuurrampen en klimaatverandering te vergemakkelijken.

De Belgische delegatie erkende dat het van belang is nieuwe wettelijke regelingen te creëren voor fenomenen die niet onder het huidige Vluchtelingenverdrag vallen (vandaar doelstelling 5 van het "Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration" van 2019). Zij voegde daaraan toe dat zij ook vindt dat het Vluchtelingenverdrag van 1951 in dit opzicht achterhaald is en dat het UNHCR-handboek met procedures en criteria eigenlijk niet meer is dan een interpretatie van dat verdrag. Daarom stelde zij voor om, in overeenstemming met het "overeengekomen taalgebruik" binnen de VN, de woorden "uitbreiding van legale migratiekanalen" te vervangen door "verbetering van de beschikbaarheid en flexibiliteit van reguliere migratiekanalen", zoals dit ook geformuleerd wordt in het "Global Compact". Ook dit derde amendement werd aangenomen.

Tot slot stelde de delegatie een vierde amendement voor om een paragraaf in te voegen over bijstand aan slachtoffers van mensenhandel en -smokkel. Zij benadrukte dat de

afzonderlijke landen voldoende steun moeten bieden, maar dat het begrip "steun" door elk afzonderlijk land vrij ruim kan worden geïnterpreteerd.

Mevrouw Nahima Lanjri noemde enkele mogelijke maatregelen als voorbeeld:

- de politie, de rechterlijke macht en de sociale inspectie van voldoende middelen voorzien
- bewustmaking van de eerstelijnsdiensten;
- opvang van slachtoffers en een bijzondere beschermingsstatus.

Ook dit amendement werd aangenomen.

Zie ook: <https://www.ipu.org/event/145th-assembly-and-related-meetings#event-sub-page-documents/>

Workshop over klimaatverandering

Senator Andries Gryffroy (N-VA) nam deel aan een workshop over klimaatverandering. Tijdens deze workshop gaven vele landen toelichting bij hun nationale klimaatmaatregelen en het effect van de klimaatverandering op hun land.

De heer Gryffroy verduidelijkt in zijn tussenkomst de kloof tussen enerzijds de plannen en doelstellingen in het kader van het Klimaatverdrag van de VN, en anderzijds de graad van implementering van de aangekondigde maatregelen. Hij schetst hierbij een beeld van de Europese Unie, dat een welvarend deel van de wereld is, maar dat er toch niet in slaagt om haar ambitieuze doelstellingen voor energie-efficiënte woningen te verwezenlijken voor de bewoners met de laagste inkomens. Tekenend hiervoor is dat de woningisolatie niet verbeterd is tijdens het voorbije decennium. De financiële haalbaarheid van de

implementering van zulk beleid zou bijgevolg een uitgangspunt moeten zijn. Een oplossing kan erin bestaan dat de overheid de investeringskloof dicht. De heer Gryffroy haalde het voorbeeld aan van de Vlaamse overheid die overheidsleningen toekent met een terugbetalingstermijn van 25 jaar waarbij de besparingen op de energierekening, in combinatie met de eventuele subsidies, de aflossingen dekken.

Side event “*International Duty to Prevent Genocide: Role of Parliaments*”

Dit evenement werd georganiseerd door de Oekraïense delegatie. Dr. Azeem Ibrahim van het *New Lines Institute* en tevens *Adjunct Research Professor* aan de *Strategic Studies Institute* van het *US Army War College*, hield een uiteenzetting over de verplichting tot het voorkomen van een genocide overeenkomstig het Genocideverdrag van 1948. Hij paste deze verplichting toe op de oorlogssituatie in Oekraïne waarbij hij tot de conclusie kwam dat de huidige Russische vijandelijkheden effectief als genocide gekwalificeerd kunnen worden. Bijgevolg worden de verdragspartijen van het Genocideverdrag verplicht om preventief te handelen waarbij de parlementen een speciale rol te vervullen hebben.

Senator Bert Anciaux (Vooruit) vestigde in zijn tussenkomst de aandacht op de Belgische genocidewet die vóór zijn amendering de Belgische rechtbanken een universele bevoegdheid toekende en zo elke persoon toeliet om oorlogsmisdaden voor een Belgische rechtbank te brengen, ongeacht waar het misdrijf had plaatsgevonden. Terugkomend op de uiteenzetting van Dr. Azeem Ibrahim over de vaste ontwikkelingsstadia die alle genocides doorlopen, wees de heer Anciaux erop dat in vele Europese landen evenals de Verenigde Staten de anti-moslim-ideologie immer aan kracht wint, waarbij een gehele groep van inwoners van deze landen ontmenselijkt wordt. Hij had graag geweten of de gastspreker van oordeel is dat dit mogelijkwijs als een vroegtijdig stadium van een genocidaire ideologie kan beschouwd worden. Dr. Azeem Ibrahim antwoordde dat massamoorden een relatief eenvoudig proces doorlopen waarbij vroege waarschuwingssignalen gemakkelijk opgepikt kunnen worden. In

die zin is volgens hem bijvoorbeeld het discours van de Indiase regering tegen moslimminderheden problematisch.

Comité voor de mensenrechten van parlementsleden

De 169e zitting van het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden vond plaats van 10 tot en met 14 oktober. De heer Samuel Cogolati (volksvertegenwoordiger, Ecolo-Groen), voorzitter van de Belgische Groep van de IPU, is ondervoorzitter van dit comité.

Tijdens deze zitting heeft het comité de gevallen van 428 parlementsleden (waarvan 26% vrouwen) in 17 landen onderzocht. Ongeveer 98% van de gevallen betrof parlementsleden van de oppositie. Daarnaast heeft het comité de nieuwe gevallen van 36 parlementsleden in de volgende landen ontvankelijk verklaard: Democratische Republiek Congo, Senegal, Somalië, Tunesië en Zimbabwe.

Het comité heeft ook 12 hoorzittingen gehouden (waarvan 4 online) met verschillende delegaties en indieners van klachten, een onafhankelijke deskundige en een speciale rapporteur van de Verenigde Naties. Het comité heeft besluiten betreffende de situatie van 413 parlementsleden uit de volgende landen ter goedkeuring aan de Governing Council voorgelegd: Brazilië, Cambodja, Ivoorkust, Democratische Republiek Congo, Eritrea, Eswatini, Gabon, Myanmar, Tunesië, Turkije, Uganda, Venezuela (Bolivariaanse Republiek) en Zimbabwe.

Zie ook: <https://www.ipu.org/decisions-committee-human-rights-parliamentarians>

Speciaal segment van het algemeen debat over verantwoordingsplicht: maatregelen van de leden naar aanleiding van resoluties en andere beslissingen van de IPU

Mevrouw Nahima Lanjri (volksvertegenwoordigster, CD&V) deelt mee dat het Belgische federale parlement zich de afgelopen effectief heeft gebogen over de thema's in de resoluties en verklaringen die werden aangenomen door de IPU.

Zij geeft allereerst het voorbeeld van de resoluties "*Mobilizing global parliamentary support for vaccine equity in the fight against the COVID-19 pandemic*" (2021) en "*Achieving universal health coverage by 2030: the role of parliaments in guaranteeing the right to health*" (2019).

Zij legt uit dat elke week wereldwijd ongeveer 10.000 mensen sterven aan COVID-19 en dat daarom moet worden gestreefd naar een maximale vaccinatiegraad. In dit verband heeft de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers een resolutie aangenomen om van het COVID-19-vaccin een mondiaal volksgezondheidsgoed te maken dat voor iedereen betaalbaar is². Zij voegde eraan toe dat haar land daartoe ook deelneemt aan het COVAX-initiatief.

Mevrouw Lanjri wenst te benadrukken dat de COVID-19-crisis ook heeft aangetoond dat alle landen over sterke en duurzame stelsels van sociale bescherming moeten beschikken, zowel om risico's te voorkomen als om te reageren op gezondheids crises. In dit verband heeft het Parlement een resolutie aangenomen ter ondersteuning van een multilateraal mechanisme ter versterking en financiering van universele sociale bescherming, zoals de *Global*

² <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1815/55K1815006.pdf>

Employment and Social Protection Accelerator van de VN³. Deze versneller is bedoeld om basisniveau's van sociale bescherming in lage- en middeninkomenslanden te financieren.

Vervolgens ging zij in op de "Resolutie over online seksueel misbruik van kinderen" (2021) door mee te delen dat de bestrijding van seksuele misdrijven voor België een topprioriteit is en dat er dit jaar in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een regeringsinitiatief is besproken. Dit resulteerde in een nieuw hoofdstuk in het Strafwetboek inzake het seksueel strafrecht dat de seksuele integriteit en het recht op seksuele zelfbeschikking van elke persoon beschermt. Een afdeling van dit seksueel strafrecht is specifiek gewijd aan de "seksuele uitbuiting van minderjarigen". Vandaag de dag zijn grooming (het online benaderen van kinderen) of het live uitzenden van seksueel misbruik van minderjarigen seksuele misdrijven volgens het Belgische strafrecht.

Tot slot ging zij in op de follow-up van de Verklaring van Nusa Dua (2022). In dit verband heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers in november 2021 een resolutie over de COP26 aangenomen. Deze resolutie behandelt onder meer de klimaatdoelstellingen, het vraagstuk van de internationale financiering van de strijd tegen klimaatverandering en het vraagstuk van "verlies en schade" en verzoekt de verschillende regeringen samen te werken.

Voorts heeft het Belgische parlement een resolutie aangenomen over de vergroening van gebouwen om de energie-efficiëntie te verbeteren en een actieplan opgesteld met niet minder dan 87 concrete maatregelen die het mogelijk moeten maken de Belgische klimaatdoelstellingen te halen: van dakisolatie tot de recyclage van oud papier, de vergroening van ruimten, de bevordering van zachte mobiliteit en korte ketens, enz.

Paneldebat in de Commissie Duurzame Ontwikkeling: “Hoe kan men lokale gemeenschappen opnieuw verbinden met de duurzame, lokale en inclusieve economie om de doelstellingen van duurzame ontwikkelingsdoelstelling (“SDG”) nr. 8 te bereiken?”

De heer Gryffroy maakte deel uit van het panel, waarbij zijn uiteenzetting van de vorige Assemblee in Nusa Dua herhaalde over het belang van een duurzame, lokale, en inclusieve economie voor de lokale welvaart en het lokale economische ecosysteem.

Na het debat bedankte hij het twintigtal landen dat was tussengekomen. Hij benadrukte het belang van een brede definitie van SDG 8 aangezien de praktische situatie van de implementerende landen wereldwijd veel kan verschillen waarbij geen *one-size-fits-all* oplossing aangereikt kan worden. Deze SDG kan enerzijds bereikt worden door een *top-down* aanpak door middel van een flexibel, transparant, slim en inclusief wetgevend kader dat de technologische vooruitgang bevordert, maar de *bottom-up* aanpak wordt hierbij vaak over het hoofd gezien. SDG 8 kan immers enkel verwezenlijkt worden door middel van capaciteitsopbouw door lokale actoren waarvan de lokale overheden het best de behoeften kennen. De heer Gryffroy gaf hierbij het voorbeeld van bedrijven met een hoge graad van

³ <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/55/1705/55K1705005.pdf>

digital fitness die de capaciteiten hebben ontwikkeld voor een cultuur van *accountability* en digitaal kunnen vergaderen. De heer Gryffroy concludeerde dat SDG 8 behaald kan worden door te vertrekken vanuit de lokale economie, dan het ecosysteem, en dan pas de economie, en niet in omgekeerde volgorde.

Een Belgische voorzitter voor de Groep Twaalf Plus

Tijdens de Assemblee in Kigali werd senator Andries Gryffroy (N-VA) benoemd tot nieuwe voorzitter van de Groep Twaalf Plus, de geopolitieke groep van 47 Europese en gelijkgezinde landen waartoe België behoort. Dit is een mandaat van twee jaar waarbij hij mevrouw Arda Gerkens (Nederland, Eerste Kamer) opvolgt.

Comité ter bevordering van de naleving van het internationaal humanitair recht

De heer Christophe Lacroix (volksvertegenwoordiger, PS) heeft online deelgenomen aan de werkzaamheden van het Comité ter bevordering van de naleving van het internationaal humanitair recht.

Onder voorzitterschap van zijn nieuwe voorzitter, de heer J. Kiarie (Kenia), maakte het Comité de balans op van diverse humanitaire en vluchtelingencrises, met name in Afghanistan, Myanmar en Oekraïne. De vertegenwoordiger van het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor vluchtelingen (UNHCR) verstreekte hierover een update.

In het algemeen namen de leden van het Comité met bezorgdheid kennis van het toenemende aantal conflictsituaties en het groeiende aantal vluchtelingen. Het Comité drong met klem aan

op de beëindiging van oorlogen, de eerbiediging van het IHR en de verlening van humanitaire bijstand aan vluchtelingen en ontheemden. Het riep de parlementen op na te gaan hoe zij aan deze inspanningen kunnen bijdragen.

Het comité heeft ook :

- zijn steun herhaalt voor de mobilisatie van parlementen om een einde te maken aan statenloosheid;
- een update gekregen over de follow-up van het Wereldvluchtelingenforum en de uitvoering van de aldaar gedane toezeggingen. De IPU-leden werd verzocht de toezeggingen van hun landen na te komen (zie <https://globalcompactrefugees.org/index.php/>);
- zijn samenwerking met het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRC) besproken, met inbegrip van de voorbereidingen voor een webinar voor parlementsleden over de facultatieve protocollen bij de Verdragen van Genève, dat zal worden gehouden ter gelegenheid van de 45e verjaardag van de protocollen in 2022;
- overeengekomen te blijven werken aan de universalisering en uitvoering van het Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen. Het erkende ook dat de voorlichtingscampagnes over het IHR en het Verdrag van Ottawa in de parlementen moeten worden voortgezet, aangezien ongeveer 33 landen nog niet tot het Verdrag zijn toegetreden. Het Comité zal met het UNHCR vergaderen om op de hoogte te blijven van deze kwestie en een werkplan voor de komende jaren op te stellen.

Ontmoeting met leden van de vriendschapsgroep Rwanda-België

Aanwezige leden van de Belgische delegatie:

- de heer Samuel Cogolati, volksvertegenwoordiger (Ecolo-Groen), voorzitter van de Belgische delegatie;
- mevrouw Nahima Lanjri (CD&V), volksvertegenwoordigster;
- de heer Bert Anciaux, senator en voorzitter van de vriendschapsgroep België/Rwanda

Aanwezige leden van de Rwandese delegatie:

- de heer Dusingizemungu Jean-Pierre, voorzitter van de vriendschapsgroep Rwanda/België
- mevrouw Nyirahirwa Veneranda, volksvertegenwoordiger, voorzitter van de Commissie voor nationale eenheid, mensenrechten en de bestrijding van genocide;
- de heer Habineza Frank, volksvertegenwoordiger, Groene Partij;
- mevrouw Mukabalisa Germaine, volksvertegenwoordigster
- de heer Twahirwa André, senator

In de rand van de 145e Assemblee van de IPU in Kigali had de Belgische delegatie op 14 oktober 2022 in de Rwandese Senaat een ontmoeting met verschillende leden van de vriendschapsgroep Rwanda/België.

De heer Dusingizemungu, voorzitter van de vriendschapsgroep Rwanda/België, begon de vergadering met een kort historisch overzicht van de ontwikkeling van de Rwandese instellingen na de genocide op de Tutsi's in 1994. De invloed van de genocide op de Rwandese politieke vertegenwoordiging is belangrijk. De Rwandese grondwet weerspiegelt dus de prioriteit die wordt gegeven aan nationale eenheid, dialoog, diversiteit en consensusvorming. 11 erkende partijen hebben zitting in een forum van politieke organisaties om een permanente dialoog tussen de partijen te waarborgen.

De rol van de Senaat is erop toe te zien dat deze basisbeginselen worden nageleefd door ervoor te zorgen dat het beleid in overeenstemming is met de strijd tegen de genocide en te werken aan de versterking van de eenheid van de Rwandezers, de eerbiediging van het evenwicht, met inbegrip van gendergelijkheid, en goed bestuur. Omdat hij er zich van bewust is dat er verschillende gesprekspunten zijn voor België en Rwanda, pleitte voorzitter Dusingizemungu voor een heractivering van de betrekkingen tussen de twee vriendschapsgroepen en zo mogelijk voor de verwezenlijking van concrete acties. Hij was dan ook verheugd over deze bijeenkomst.

De heren Cogolati en Anciaux (de nieuwe voorzitter van de bilaterale sectie België-Rwanda) herinnerden er eerst aan dat België en Rwanda een gemeenschappelijke geschiedenis hebben die niet kan worden genegeerd als men de toekomstige betrekkingen tussen beide landen wil benaderen. Zij verwezen naar de werkzaamheden van de bijzondere commissie "Koloniaal verleden" die binnen de Kamer is ingesteld en naar de recente zending van deze commissie in Rwanda. Er werd informatie verstrekt over de wijze waarop de deskundigen

van deze speciale commissie zijn benoemd en over hun specifieke rol (die verschilt van die van de leden van de speciale commissie).

Zij riepen ook op tot een heractivering van de activiteiten van de twee vriendschapsgroepen. Daar zouden verschillende onderwerpen kunnen worden besproken en "misverstanden" aan beide kanten zouden kunnen worden voorkomen:

- de zaak van de heer Paul Rusesabagina. In dit verband benadrukte de heer Cogolati dat de recente standpunten van de Belgische autoriteiten hoofdzakelijk betrekking hebben op de eerbiediging van de beginselen van de rechtsstaat ("due process");
- de kwestie van de vervolging van in België wonende genocidairs en de effectieve uitvoering van de bestraffing van de ontkenning van de genocide door het Belgische gerecht;
- mogelijke acties ter versterking van de nationale eenheid in Rwanda en gezamenlijke initiatieven voor de herdenking van de 30e verjaardag van de genocide in 2024;
- de rol van de Rwandese diaspora in België;
- capaciteitsopbouw van het personeel van het Rwandese parlement.

De heer Cogolati onderstreepte ook de belangrijke rol van Rwanda in de regio en gaf aan dat dit land een van de belangrijkste partners is van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

Tot slot dankte de heer Dusingizemungu de Belgische autoriteiten voor de verschillende gedenksteden ter ere van de slachtoffers van de genocide op de Tutsi's.

Genocide Memorial en Kamp Kigali

In de marge van de vergadering legde de delegatie kransen bij het *Genocide Memorial* en bij Kamp Kigali, waar op 7 april 1994 tien Belgische blauwhelmen werden gedood.

Genocide Memorial

Kamp Kigali